

EU-ontbossingsverordening: KMO vereenvoudigingsmaatregelen en verplichtingen

Relevant voor micro, kleine en middelgrote (primaire/downstream) operators

Laatste update: 15 september 2026

Hoewel de EUDR een hoog niveau van milieubescherming vastlegt, erkent de verordening ook dat bedrijven sterk verschillen wat betreft omvang, capaciteit, complexiteit van de toeleveringsketen en blootstelling aan risico's. Om een effectieve, proportionele en praktische implementatie mogelijk te maken, voorzien de verordening en het uitvoeringskader in verschillende vereenvoudigingsmaatregelen. Samen beogen deze vijf categorieën van vereenvoudigingen een evenwichtig, praktisch en risicogebaseerd traject naar naleving van de EUDR te creëren. Ze zijn ontworpen om bedrijven te ondersteunen bij het op een verantwoorde manier voldoen aan hun verplichtingen, zonder de doelstellingen van de verordening in het gedrang te brengen.

Vijf belangrijkste vereenvoudigingsmaatregelen en verplichtingen

1

Vereenvoudiging obv bedrijfsomvang en rol in de keten

Kleinere en middelgrote bedrijven beschikken vaak over minder middelen dan grote operators. Vereenvoudigingen op basis van bedrijfsomvang houden hier rekening mee door:

- aangepaste implementatietermijnen,
- vereenvoudigde documentatie of
- vereenvoudigde rapporteringsvereisten

voor micro, kleine en middelgrote ondernemingen, met behoud van ontbossingsvrije ketens.

2

Vereenvoudiging obv implementatietermijnen

De EUDR voorziet overgangsperiodes en gedifferentieerde implementatietermijnen voor bepaalde categorieën operators. Dit biedt

- gestructureerde termijnverlengingen,
- gefaseerde invoering van verplichtingen

om bedrijven voldoende tijd te geven om due-diligencesystemen op te zetten, hun toeleveringsketens in kaart te brengen en tools voor geolocatie en traceerbaarheid te implementeren.

3

Vereenvoudiging obv country benchmarking

De EUDR omvat een country benchmarksysteem dat landen of regio's classificeert als laag, standaard of hoog risico op ontbossing. Bij (100%) sourcing uit laagrisicolanden maakt deze vereenvoudiging het mogelijk om

- vereenvoudigde due-diligencevereisten toe te passen

Deze aanpak vermindert de administratieve lasten voor operators die grondstoffen betrekken uit laagrisicolanden.

4

Vereenvoudiging obv scope

Niet alle materialen of producten die verband houden met de EUDR vallen binnen de scope. In specifieke gevallen zoals

- gerecycleerde materialen
- producten die vóór de cut-off datum zijn geproduceerd,
- of componenten die niet onder de verordening vallen

is deze vereenvoudiging van toepassing, en worden deze materialen als out of scope beschouwd. Uiteindelijk vereisen zij geen due diligence statements en geen risicobeoordeling.

5

Governance vereenvoudiging

Operators kunnen een gemachtigde vertegenwoordiger mandateren om namens hen de due diligence statement in te dienen overeenkomstig artikel 4(2).

1 Vereenvoudiging obv bedrijfsomvang en rol in de keten

De verordening voorziet in gedifferentieerde [vereenvoudigingsmaatregelen in de hele toeleveringsketen](#), rekening houdend met de rol en het risicoprofiel van operators. Deze omvatten vereenvoudigingen voor primaire operators die gevestigd zijn in laagrisicolanden, voor eerste downstream operators en voor traders, waarbij proportionele vereisten gelden voor KMO's en niet-KMO's.

(Micro en kleine) Primaire operators in laagrisicolanden (Artikel 4a EUDR) profiteren van vereenvoudigde due diligence en verminderde administratieve vereisten, in lijn met hun lagere risicoprofiel. Zij hoeven slechts eenmalig een vereenvoudigde aangifte (met jaarlijkse schattingen van hoeveelheden) in te dienen in TRACES. Zij mogen ook een postadres indienen in plaats van geolocatiegegevens, evenals geschatte jaarlijkse hoeveelheden in plaats van batches.

Eerste downstream operators en traders (Artikel 5 EUDR) mogen gebruikmaken van due-diligence-informatie die reeds upstream werd uitgevoerd, waardoor dubbele verplichtingen worden beperkt. Zij moeten enkel de referentienummers en hun directe handelspartners (upstream en downstream) verzamelen en bewaren.

Verdere downstream operators en traders (Artikel 5 EUDR) zijn onderworpen aan verminderde verplichtingen. Zij hoeven geen DDS in te dienen en geen risicobeoordelingsprocessen uit te voeren. Zij hoeven geen referentienummers op te slaan, maar moeten wel informatie over leveranciers en downstream partners verzamelen en bewaren. Grote traders moeten bovendien geregistreerd zijn in TRACES.

De toepassing van de verordening gebeurt gefaseerd volgens de ondernemingsgrootte, waarbij [middelgrote en grote bedrijven moeten voldoen vanaf 30 december 2026](#), terwijl [micro en kleine operators genieten van een bijkomende overgangperiode van zes maanden, tot 30 juni 2027](#). Voor het bepalen van de toepasselijke verplichtingen en termijnen wordt de ondernemingsgrootte beoordeeld op basis van de status van 31 december 2024, in overeenstemming met de [EU definitie](#).

Vereenvoudigde due diligence voor micro en kleine primaire operators: Micro en kleine primaire operators (de kleinste categorie qua grootte) profiteren van een vereenvoudigd proces: in plaats van volledige due-diligencedocumentatie dienen zij een eenmalige vereenvoudigde aangifte in, waardoor de administratieve lasten voor de kleinste ondernemingen worden verminderd.

2 Vereenvoudiging obv implementatie-termijnen

Geen EUDR-verplichtingen voor bestaande producten (cut-offregel)

De EUDR stelt een cut-offregel vast voor bestaande producten: elk product vermeld in bijlage I dat werd geproduceerd of geoogst vóór 31 december 2020 (Artikel 13(a)) valt buiten het toepassingsgebied van de verordening. Deze bepaling zorgt ervoor dat producten die reeds op de markt waren vóór de inwerkingtreding van de verordening niet retroactief onderworpen worden aan due-diligenceverplichtingen, waardoor tijdelijke verlichting en rechtszekerheid voor bestaande voorraden wordt geboden.

Invoer vóór de EUDR-verplichtingen

Operators en traders moeten sluitend en verifieerbaar bewijs bewaren dat de relevante grondstof vóór de inwerkingtreding van de EUDR op de markt werd gebracht (30 december 2026/ 30 juni 2027). Operators die producten invoeren op de EU-markt vóór de toepasselijke EUDR-deadlines moeten duidelijk, verifieerbaar en sluitend bewijs bewaren waaruit blijkt dat de relevante grondstoffen of producten vóór de inwerkingtreding van de verordening werden geïntroduceerd (30 december 2026/ 30 juni 2027).

Relevante artikelen voor vereenvoudigingsmaatregelen

- Vereenvoudiging op basis van bedrijfsomvang (Artikel 5(2-4))
- Vereenvoudiging op basis van rol in de toeleveringsketen (Artikel 5)
- Vereenvoudiging in de implementatietermijnen (Artikel 37 + 38)
- Vereenvoudiging obv scope (Bijlage I)
- Vereenvoudiging op basis van country benchmarking (Artikel 13)
- Governance vereenvoudiging (Artikel 6)

3 Vereenvoudiging obv country benchmarking

Onder artikel 13 van de EUDR kunnen operators profiteren van een aanzienlijke vereenvoudiging wanneer zij relevante producten op de EU-markt brengen of uitvoeren. Operators zijn niet verplicht om de due-diligenceverplichtingen uit te voeren zoals vastgelegd in artikelen 10 en 11, op voorwaarde dat aan alle volgende voorwaarden wordt voldaan:

- **De operator heeft beoordeeld:** de complexiteit van de toeleveringsketen, en het risico op omzeiling van de verordening of het risico op vermenging met producten van onbekende oorsprong of uit hoog- of standaardrisicolanden. Op basis van deze beoordeling heeft de operator bevestigd dat alle relevante grondstoffen en producten uitsluitend afkomstig zijn uit landen of regio's die als laag risico zijn geclassificeerd, overeenkomstig artikel 29 (Country Benchmarking).
- **Voor producten die volledig afkomstig zijn uit laagrisicolanden:** er is geen risicobeoordeling vereist en er zijn geen risicobeperkende maatregelen nodig. De vereenvoudiging is enkel van toepassing indien er geen aanwijzingen zijn voor omzeiling of vermengingsrisico's binnen de toeleveringsketen.

De officiële lijst van landen en regio's die onder de EUDR zijn geclassificeerd als laag, standaard of hoog risico is [hier](#) beschikbaar.

4 Vereenvoudiging obv scope

De EUDR voorziet specifieke vereenvoudigingen voor bepaalde categorieën van materialen, en erkent dat sommige materialen een lager risico hebben om bij te dragen aan ontbossing. De volgende secties beschrijven de specifieke gevallen en voorwaarden waaronder deze materiaalgebonden vereenvoudigingen van toepassing zijn:

Belangrijke principes van de vereenvoudiging voor grondstoffen

- Due diligence is enkel vereist voor de **primaire grondstof** die is opgenomen in Bijlage I van de EUDR (Bvb: voor chocolade geldt due diligence voor cacao, maar niet voor palmolie die als ingrediënt wordt gebruikt)
- Producten die uitsluitend bestaan uit **materialen die het einde van hun levenscyclus** hebben bereikt zijn vrijgesteld van de EUDR. Dit omvat producten die voor 100% bestaan uit gerecycleerde relevante grondstoffen (bvb gerecycleerd hout of gerecycleerd leer)
- **Verhuur** van relevante producten die normaal niet op de markt worden aangeboden is uitgesloten
- **Verpakkingsmaterialen, pallets en tweedehandsgoederen** vallen niet onder de verordening indien zij niet als product op zich worden verkocht of worden hergebruikt
- **Producten die onder ex49 in Bijlage I** vallen zijn expliciet uitgesloten van het toepassingsgebied van de EUDR zoals gedrukte boeken, kranten, afbeeldingen en andere producten van de drukkerijsector
- Brieven, ansichtkaarten en soortgelijke **poststukken**
- Producten vervaardigd uit **bamboe, rotan** en andere natuurlijke materialen die vergelijkbaar zijn met hout
- **Leer**
- **Stalen** zijn uitgesloten: kleine hoeveelheden producten die uitsluitend bedoeld zijn voor testen, demonstratie of evaluatie vallen niet onder de EUDR due-diligenceverplichtingen

Belangrijke beperking:

- Indien een product enige hoeveelheid van een niet-vrijgestelde relevante grondstof bevat, is de vrijstelling niet van toepassing
- Bijproducten uit productieprocessen zijn niet vrijgesteld indien het inputmateriaal niet als afval werd geclassificeerd (bvb: cacaoschillen die ontstaan tijdens de verwerking van cacao komen niet in aanmerking voor de vrijstelling)

Beperkte vereenvoudiging door certificering

Certificeringsregelingen kunnen ondersteunend bewijs leveren onder de EU-ontbossingsverordening (EUDR), maar zij bieden slechts beperkte vereenvoudiging en vervangen de verplichte vereisten niet. Betrouwbare certificeringen van derden kunnen de risicobeoordeling van een bedrijf onder Artikel 10 ondersteunen, het legaliteitsaspect versterken en helpen om robuuste governance van de toeleveringsketen aan te tonen, en dragen zo bij aan de onderbouwing van een laag risicoprofiel en in de praktijk tot een vereenvoudiging van bepaalde onderdelen van het verificatieproces.

Certificeringsregelingen vervangen of verminderen echter niet de kernverplichtingen inzake due diligence die in de verordening zijn vastgelegd en vormen op zich geen naleving. Ongeacht de certificeringsstatus blijven operators volledig verantwoordelijk voor het verzamelen van geolocatiegegevens, het verifiëren van de naleving van wettelijke vereisten, het uitvoeren van risicobeoordelingen, het toepassen van risicobeperkende maatregelen waar nodig, en het indienen van een due diligence statement. Certificering kan de naleving van de EUDR dus versterken en ondersteunen, maar biedt geen vrijstelling van de vereisten van de verordening.

Geen vereenvoudiging

De EUDR voorziet geen vrijstellingen op basis van grondstof, regio of type producent. Alle relevante producten en toeleveringsketens blijven onderworpen aan de vereisten van de verordening.

De verordening voorziet ook geen financiële steun, tariefverlagingen of kostenverdeling. Ondersteuning kan afkomstig zijn van externe programma's of initiatieven zoals Fairtrade-projecten en HREDD-financiering voor het verzamelen van geolocatiegegevens, evenals controles en opleidingen rond geolocatie die zijn inbegrepen in Fairtrade-diensten.

Het verzamelen van geolocatiegegevens blijft verplicht voor alle operators, met uitzondering van primaire operators. Zij moeten coördinaten verstrekken voor percelen waarop de relevante grondstoffen worden geproduceerd.

Governance vereenvoudiging

Operators of traders kunnen een gemachtigde vertegenwoordiger mandateren om namens hen de due diligence statement in te dienen overeenkomstig artikel 4(2).

In het geval van een micro-onderneming of een natuurlijke persoon kan dit zelfs een volgende operator of trader verderop in de toeleveringsketen zijn die geen micro-onderneming of natuurlijke persoon is. De delegerende onderneming blijft volledig verantwoordelijk voor de naleving van de EUDR voor het relevante product. De vereisten voor de mandaterende operator of trader onder de verordening moeten worden toegepast en nageleefd.

Vereisten:

- De gemachtigde operator of trader moet gevestigd zijn in de Unie (EORI-nummer)
- Kopie van het mandaat in een officiële taal van de Unie

Photo: Fairtrade Sweden

Verder guidance materiaal:

SME Trader Obligations,
Decision Tree for Choosing Software,
Flowchart,
Product guide

